

NOTĂ CU PRIVIRE LA VESTIGIILE CULTURII DRIDU DE LA MIRONEȘTI, JUDEȚUL GIURGIU

Cristian SCHUSTER*,
Traian POPA**

Schlüsselwörter: *Keramik, Häuser, Ofen, Feuerherd.*

Cuvinte cheie: *ceramică, locuințe, cuptor, vatră.*

Zusammenfassung: *Die Verfasser unterziehen der Analyse die bis zurzeit entdeckten Spuren der Dridu-Kultur im Bereich der Ortschaft Mironești, Bezirk Giurgiu. Das Dorf liegt auf der Hochterrasse des rechten Argeș-Ufers. Dridu-Keramik wurde durch Geländebegehungen in den Punkten Pod, Ulă und La Târle, alle Zonen auf der genannten Hochterrasse, gefunden.*

Ältere Rettungsgrabungen erlaubten das Entdecken an der Ostgrenze des Dorfes, in einem Tal, das seinerseits ins Argeș-Tal mündet, im Punkt În Vale, eines Dridu ebenerdigen Hauses, ausgestattet mit zwei Feuerherde und einer kleinen Flußsteinplattform. Ein zweites Haus wurde auf der Hochterrasse, im Punkt Conacul Mironescu, im Jahr 2010 ausgegraben. Sowohl im einen, als auch in dem zweiten wurde typische Keramik, darunter auch ganze Gefäße, gefunden.

Trotz der Bemühungen konnten im Raum des Dorfes, die an Tonware reiche Zone, von der Mihai Sâmpetru und Done Șerbănescu im Jahr 1975 sprachen, nicht wieder identifiziert werden.

Rezumat: *Autorii supun analizei urmele culturii Dridu din zona localității Mironești, județul Giurgiu, descoperite până în prezent. Satul este situat pe o terasă înaltă, pe malului drept al Argeșului. În cursul unor periegeze a fost descoperită ceramică Dridu în punctele Pod, Ulă și La Târle, toate situate pe amintita terasă înaltă.*

Săpături de salvare mai vechi au permis descoperirea la punctul În Vale, într-o vale care la rândul ei iese în valea Argeșului, a unui bordei Dridu, prevăzut cu două vetre și cu o mică platformă din pietre de râu. O a doua locuință a fost cercetată pe terasa înaltă, la punctul Conacul Mironescu în anul 2010. Atât în prima, cât și în cea de-a doua locuință a fost descoperită ceramică tipică, printre care și vase întregi.

* Cristian Schuster: Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, str. H. Coandă, nr. 11, București, 010667.

** Traian Popa: Muzeul Județean de Istorie „Teohari Antonescu”, str. C. Dobrogeanu Gherea, nr. 3, Giurgiu, 080024.

În ciuda eforturilor depuse, în spațiul satului nu a putut fi identificată zona bogată în ceramică despre care relatau în 1975 Mihai Sâmpetru și Done Șerbănescu.

Terasa înaltă din dreapta segmentului inferior al râului Argeș a oferit din cele mai vechi timpuri condiții optime de habitat. Terasa se compune, în principal, dintr-un sol brun-roșcat, de pădure. În schimb, la poalele sale, se găsește lunca râului, în unele locuri destul de lată, care are și un râu paralel, anume Sabarul. În anumite secvențe temporale, datorită unor precipitații abundente, s-a ajuns ca cele două râuri să-și unească cursurile și să formeze un luci de apă apreciabil ca dimensiuni.

Lunca Argeșului este ocupată de soluri aluviale și aluviuni și, uneori, sunt prezente regosolurile, care sunt localizate în zona frunților terasei și pe versanții care fac legătura între terasele în cauză, câmpuri și lunci.

Investigațiile de diagnostic, preventive și cele sistematice, derulate în ultimii 25 de ani pe raza localității Mironești¹, comuna Gostinari, județul Giurgiu, au confirmat existența în acest areal, în punctele *Coastă, La Panait, Ruine, În Vale, Conacul lui Palade, Malul Roșu*, a unor vestigii din eneolitic (aspectul Brătești, cultura Cernavodă I)², perioada de tranziție (culturile Cernavodă III³ și Cernavodă II⁴), epoca bronzului (materiale de tip Cățelu Nou-Mironești⁵, culturile Glina⁶, Tei⁷, Coslogeni⁸ și Radovanu⁹), Hallstatt (ceramică canelată¹⁰, cultura Basarabi¹¹), getice¹², post-romane (cultura Sântana de Mureș)¹³, medieval timpurii, mijlocii și târzii¹⁴.

Dintre acestea din urmă s-au remarcat cele ale culturii Dridu. Ceramică specifică acestei culturi a fost depistată prin cercetări de suprafață, pornind de la vest la est, pe aceeași terasă înaltă a malului drept al Argeșului, în mai multe puncte. Primul ar fi zona fostului pod care făcea legătura de la Gostinari, satul de reședință al comunei, situat pe malul stâng, spre Mironești. Aici, în punctul *Pod*,

¹ SCHUSTER, POPA 2008, cu lit.; SCHUSTER, POPA, PANAIT 2011, 83-84.

² SCHUSTER, POPA 2008, 47 și pl. XCIII, fig. 65, 78; SCHUSTER 2009.

³ SCHUSTER, POPA 2008, 44-45 și pl. XLII/2, LXXXVI-LXXXIX, XCI/1-2, XCII/2, fig. 19-20, 68, 76-77; SCHUSTER, POPA, MORINTZ, KOGĂLNICEANU 2009.

⁴ SCHUSTER, POPA 2008, 45-47 și pl. X-XVIII, LI/6, LXI/1, 4, 6, LXV, LXXXII-LXXXIV, fig. 18, 30-33, 36, 64/1, 69-71; SCHUSTER, POPA, PANAIT 2009.

⁵ SCHUSTER, POPA 2008, 43-44 și pl. XXXVIII/7, LIX/3, 6, LXXXI, fig. 38, 64/2.

⁶ SCHUSTER, POPA 2008, 27, 35, 44 și pl. XXVIII/3, XLI/5, LIX/2, 4.

⁷ SCHUSTER, POPA 2008, 25-28, 34-35, 44 și pl. II/1, XXIX/6, L, LII/2, LVIII/1, LIX/1, 5, LXXII/1, fig. 40-44, 46, 72.

⁸ SCHUSTER, POPA 2008, 67 și fig. 62.

⁹ SCHUSTER, POPA 2008, 44 și pl. LXXII/4, fig. 63.

¹⁰ SCHUSTER, POPA 2008, 33-34 și pl. XCIV/1, fig. 67.

¹¹ SCHUSTER, POPA 2008, 33-34, 40-43 și pl. VII, XIX-XXVII, XXVIII/1-2, 4-5, XXIX/1-5, 7, XXX, -XXXVII, XXXIX, XLI/1-4, XLII/1, XLIII-XLV, XLVII-XLIX, LI/1-5, 7-10, LII/1, 3-5, LIII, LV-LVII, LVIII/2-3, LX, LXI/2-3, 5, LXII-LXIV, LXVI-LXXI, LXXII/2, LXXIII-LXXX, LXXXV, XC; XCI/3-4, XCII/1, XCIV/2, fig. 21-29; SCHUSTER, POPA, DUMITRU-KOGĂLNICEANU 2010.

¹² SCHUSTER, POPA 2008, 25-28, 39-40 și pl. II/1, III-IV, VII, XXXVIII/1-7, XL, XLVI, LIV, LVIII/4, LXXII/3, 5, fig. 45, 47-61, 66, 73-75.

¹³ SCHUSTER, POPA 2008, 29-32 și pl. V-VI, XCI/5, fig. 34-35, 39.

¹⁴ CANTACUZINO, SION 1990; ANTAL, ALEXANDRESCU, PANAIT 2008; SCHUSTER, POPA 2008, 36; ȚĂNȚĂREANU 2010, 124-125, 148-149.

într-un areal afectat de alunecări de teren și intervenții antropice (ocazionate de lucrările la Canalul București-Dunăre, dar și de altele foarte recente), se poate vedea imediat sub stratul vegetal (gros de 0,35-0,45 m) un strat arheologic modest (0,10-0,15 m) ce conține ceramică tipică Dridu (Fig. 1/A)¹⁵.

La circa un 1,5 km est de acest punct, într-o zonă numită de localnici *Ullă*, pe ambele maluri ale unei mici văi care se varsă în Argeș, a putut fi recoltată ceramică medieval timpurie (Fig. 1/B)¹⁶.

Un alt areal cu vestigii Dridu a fost depistat pe Valea Chiriei, în punctul denumit *La Târle* (Fig. 1/C)¹⁷. Față de punctele menționate anterior, acesta din urmă se găsește în *hinterlandul* de la sud-est de sat, pe o vale secundară, care-și finalizează cursul după circa 450 m tot în valea largă a Argeșului. Astăzi zona este cam aridă, dar până în primele decenii ale secolului XX de aici izvorau câteva firișoare de apă, care în trecut au făcut ca ambientul să fie mult mai primitiv.

Pe lângă cele trei zone cu ceramică Dridu, săpăturile de salvare/preventive au permis identificarea și în alte perimetre ale localității a unor complexe și materiale ale culturii Dridu. La sfârșitul anilor '80 ai veacului trecut, la Canalul București-Dunăre au fost întreprinse investigații la granița de est a satului, hotar format de o vale (Valea Morii) care coboară perpendicular spre Argeș. Cu acest prilej a fost identificat în malul râului un cuptor de ars ceramică aparținând culturii Sântana de Mureș¹⁸. Surpriza a constituit-o însă identificarea, imediat sub stratul vegetal al celor două secțiuni practicate în acest punct, denumit *În Vale* (Fig. 1/D, 2), a unei locuințe Dridu¹⁹.

Prezența acesteia a fost confirmată de bulgări de chirpici, de un ansamblu de pietre, două vetre de foc, ceramică fragmentară și puține resturi osteologice animaliere. Construcția de suprafață, ale cărei dimensiuni reale nu au putut fi determinate, materialele arheologice fiind dispersate pe o suprafață aproape ovală (2,26 x 2,93 m), suprapunea în mare parte segmentul superior al cuptorului. La aproximativ 0,10-0,20 m deasupra platformei perforate a acestuia, platformă pe care cândva se depuneau la ars vasele comunității Sântana de Mureș, fusese amenajată de grupul Dridu o vatră de foc ovală (*vatra nr. 2*). Vatra, cu dimensiunile de 0,92 x 0,67 m, a fost ridicată direct pe pământ; nu a suferit refaceri, stratul de arsură fiind mai gros pe mijlocul ei, subțindu-se spre margini.

Cealaltă *vatră de foc (nr. 1)* fusese amplasată foarte probabil în zona centrală a locuinței. Era tot de formă ovală, fiind de dimensiuni mai mici: 0,82 x 0,71 m. La 0,42 m nord de această instalație de foc a fost identificată o aglomerare de 12 pietre de râu, dispuse sub forma unui mic oval.

Din inventarul locuinței a făcut parte un vârf de săgeată din fier, două fusaiole, una întreagă bitronconică, cealaltă fragmentară, discooidală și ceramică. Aceasta din urmă s-a păstrat majoritatea în stare fragmentară. În partea de sud a locuinței, între *vatra nr. 1* și *vatra nr. 2*, într-o albiere a nivelului de călcare Dridu,

¹⁵ SCHUSTER, POPA 2008, 23.

¹⁶ SCHUSTER, POPA 2008, 23.

¹⁷ SCHUSTER, POPA 2008, 24.

¹⁸ BARBU 1989; BARBU 1990; BARBU 2000; SCHUSTER, POPA 2008, 29 sqq.

¹⁹ SCHUSTER, POPA 2008, 29.

au fost descoperite două recipiente întregi (vase-borcan)²⁰. Dintre fragmente, au putut fi identificate unele care provin de la căni, castroane și amfore. Majoritatea vaselor au fost modelate dintr-o pastă cu nisip cu bobul mare, mai rar mica și pigmenți de ocru. S-au găsit și fragmente de la recipiente din pastă fină și altele din caolin.

Vestigiile Dridu din zona *În Vale* și urmele aceleiași culturi identificate prin cercetări de suprafață în punctele *Pod*, *Ulă* și *La Târle*, prin relativ puținătatea materialului arheologic, nu au confirmat informații mai vechi cu privire la bogăția de piese din lut ars recoltate de pe teritoriul satului Mironești în deceniile '60-'70 ale secolului trecut²¹. Erau menționate aici tuburi de conductă și olane pentru acoperiș databile în secolele IX-X²².

Cu toate eforturile lui Vasile Barbu, Marin Panait, dar și ale semnatărilor prezentei note și, mai nou, ale lui Done Șerbănescu, care au întreprins nenumărate cercetări de suprafață cu scopul de a identifica situl menționat, acest demers nu s-a finalizat cu rezultatele scontate. Două mici fragmente de olane au fost descoperite în 2009 pe coasta de răsărit a punctului *Conacul lui Pandele*. Alte fragmente, dar de data aceasta de la recipiente, au fost identificate anul trecut (2010) în curtea *Căminului de bătrâni*, situat pe terasa înaltă din dreapta Argeșului, în arealul fostului *Conac Mironescu* (Fig. 1/E, 3), parte integrantă a zonei *Malul Roșu-Conacul lui Palade-Conacul Mironescu*, despărțit, în partea estică, de *Conacul lui Palade de Valea Morii*.

Cercetările preventive executate ulterior (au fost trasate două secțiuni: S1 = 4,00 x 2,00 m; S2 = 6,00 x 2,00 m)²³ au permis descoperirea unor materiale ale culturilor Cernavodă II, Glina, Basarabi și Dridu. Evului mediu timpuriu i-au aparținut și o locuință de suprafață (dimensiunea: 2,00 x 1,70 m), precum și un cuptor de gospodărie, ambele depistate în S2.

Pe lângă ceramică fragmentară, într-o albiere (groapă?) din perimetrul locuinței a fost descoperit și un vas-borcan întreg (Fig. 4). Acesta s-a aflat în aceeași poziție culcată ca și cele două recipiente din punctul *În Vale*.

Din păcate, nici investigațiile din 2010 nu au dus la (re)identificarea zonei bogate în olane și tuburi, atât de căutată de noi. Ceramica găsită până în prezent în punctul *Conacul Mironescu* este identică, în ce privește atât forma, cât și pasta, cu cea din locuința din arealul *În Vale*. În niciunul din puncte nu a fost surprins vreun strat arheologic Dridu; și la *Conacul Mironescu* și *În Vale* au existat locuințe de suprafață, ale căror dimensiuni reale nu au putut fi reperate pe cale arheologică.

De fapt, cele două puncte cu vestigii Dridu, este foarte probabil să aparțină aceleiași comunități - cea din punctul *În Vale*, aflată în Valea Morii, era situată chiar la punctul de vărsare în valea largă a Argeșului. Să fi existat în vremea aceea acolo un vad de trecere peste râu, vad controlat poate de cei care locuiau în locuința de suprafață de aici? Sau era o zonă destinată adăpării animalelor, și locatarii casei se ocupau cu creșterea acestora?

²⁰ SCHUSTER, POPA 2008, 32 și pl. XCI/6, fig. 37.

²¹ SÂMPETRU, ȘERBĂNESCU 1975, 255 sqq., 266.

²² Vezi și DAMIAN 1996, 117-118.

²³ SCHUSTER, POPA, PANAIT 2011.

Locuința de pe terasa înaltă din punctul *Conacul Mironescu* poate ne semnalizează existența aici a adevăratului sat Dridu. Acest aspect poate va fi lămurit de viitoarele cercetări arheologice.

BIBLIOGRAFIE

ANTAL, ALEXANDRESCU, PANAIT 2008 – L. Antal, E. Alexandrescu, M. Panait, *Sondajul arheologic de la Biserica Sf. Nicolae din Mironești (com. Gostinari, jud. Giurgiu)*, BMJTAG, XIV, 11 (2008), 163-168.

BARBU 1989 – V. Barbu, *Cuptoare de ars ceramică din secolul al IV-lea e.n. descoperite în județul Giurgiu*, SympThrac 7 (1989), Tulcea, 379-380.

BARBU 1990 – V. Barbu, *Cultura Sântana de Mureș în județul Giurgiu*, SympThrac 8 (1990), Satu Mare-Carei, 205-206.

BARBU 2000 – V. Barbu, *Cuptoare de ars ceramica pe cursul inferior al Argeșului*, BMJTAG 5-6 (2000), 231-249.

CANTACUZINO, SION 1990 – Gh. Cantacuzino, Gh. Sion, *Ruinele Curții feudale de la Coiani-Mironești (județul Giurgiu)*, *Date arheologice și arhitectonice*, BCMI, I, 1-2 (1990), 62-69.

DAMIAN 1996 – O. Damian, *Epoca medievală timpurie. B. Secolele IX-X. B.1. Analiza descoperirilor*, în V. Sîrbu, P. Damian, E. Alexandrescu, E. Safta, O. Damian, St. Pandrea, A. Niculescu, *Așezări din zona Căscioarele – Greaca – Prundu – Mileniile I î. Hr. – I d. Hr.*, Brăila, 1996, 107-121.

SÂMPETRU, ȘERBĂNESCU 1975 – M. Sâmpetru, D. Șerbănescu, *Ceramica de tip urban din așezarea medievală timpurie de la Chirnogi*, SCIVA 26 (1975), 2, 241-268.

SCHUSTER 2009 – C. Schuster, *Cu privire la Eneoliticul Final de pe cursul inferior al Argeșului*, Buridava 7 (2009), 30-33.

SCHUSTER, POPA – C. Schuster, T. Popa, *Mironești. I. Locuri, cercetări arheologice, monumente și personaje istorice*, Bibliotheca Musei Giurgiuvensis III, Giurgiu, 2008.

SCHUSTER, POPA, DUMITRU-KOGĂLNICEANU 2010 – C. Schuster, T. Popa, R. Dumitru-Kogălniceanu, *The Early and Middle Iron Age in Lower Argeș Basin*, în I. Cândea (ed.), *Tracii și vecinii lor în antichitate/ The Thracians and Their Neighbours in Antiquity. Studia in Honorem Valerii Sîrbu*, Brăila, 2010, 459-478.

SCHUSTER, POPA, PANAIT 2009 – C. Schuster, T. Popa, M. Panait, *Gedanken zur Cernavodă II-Kultur (im Lichte der neusten Forschungen von Mironești-Malul Roșu, Bezirk Giurgiu)*, *Thraco-Dacica S.N. I (24)/1-2 (2009)*, 5-23.

SCHUSTER, POPA, PANAIT 2011 – C. Schuster, T. Popa, M. Panait, *Mironești, com. Gostinari, jud. Giurgiu, Punct: Malu Roșu, Conacul lui Palade, Conacul Mironescu*, în CCA, *Campania 2010. A XLV-a Sesiune Națională de Rapoarte Arheologice*, Sibiu 26-29 mai 2011, Sibiu, 2011, 83-84.

SCHUSTER, POPA, MORINTZ, KOGĂLNICEANU 2009 – C. Schuster, T. Popa, A.S. Morintz, R. Kogălniceanu, *Cernavodă III - finds at Mironești, Giurgiu County*, în V. Sîrbu, C. Luca (ed.), *Miscellanea Historica et Archaeologica in Honorem Professoris Ionel Cândea*, Brăila, 2009, 3-17.

ȚĂNȚĂREANU 2010 – E. Tănțăreanu, *Habitat medieval în sud-vestul Munteniei în sec. XIV-XVII. Temeiuri istorice și arheologice*, București, 2010.

Erklärung der Abbildungen

Abb. 1. Mironești. Die Fundpunkte mit Dridu-Spuren: A = Pod, B = Ullă, C = La Târle, D = În Vale, E = Conacul Mironescu.

Abb. 2. Mironești. În Vale.

Abb. 3. Mironești. Conacul Mironescu.

Abb. 4. Mironești. Dridu-Gefäß.

Fig. 1 - Mironești. Puncte cu urme ale culturii Dridu: A = Pod, B = Ullă, C = La Târle, D = În Vale, E = Conacul Mironescu.

Fig. 2 - Mironesti. În Vale.

Fig. 3 - Mironesti. Conacul Mironescu.

Fig. 4 - Mironești. Vas Dridu.